

Et genbesøg i Westonbirt arboretet

A return visit to the Westonbirt Arboretum

PETER HOFFMANN

Illustration overfor:
View gennem det "gamle" arboret. Foto: Sven Bronckaers

I foråret 2017 var Dansk Dendrologisk Forening på en tur til det sydvestlige England. Et af turens højdepunkter skulle have været besøget i det britiske nationale arboret i Westonbirt, som ligger i Gloucestershire. Desværre foregik det i et så voldsomt regnvejr (*it was raining cats and dogs*), så en del aldrig kom længere end til cafeteriet ved indgangen, og den gruppe, der valgte at trodse vejrguderne, blev løbende mindre og mindre.

Derfor var det en stor glæde for min kone og mig i september 2022 at genbesøge Westonbirt arboretet. Det foregik

Fig. 1. Dan Crowley og Harriet Tupper (arrangør af IDS-turen og som venligt åbnede sin have for DDF på turen i 2017, dengang var hun formand for IDS). Træet i midten er *Acer griseum* (papirbarkløn), som også kendes fra en del danske parker og haver, hvor den står med den smukke rødbrune bark, der afskaller og delvist opruller i meget tynde flager. Frø fra træet blev indført af den berømte plantejæger Ernest Wilson i 1901, men han havde indsamlet frøene på bare et enkelt træ, eller måske på nogle få indbyrdes tæt stående. Det bevirkede en meget lille genetisk variation i materialet og derfor vanskeligheder med at skaffe nye generationer ved frøformering, indtil der kom nye indførsler sidst i 1900-tallet. Foto: Sven Bronckaers.

Fig. 2. En lang vista i den fjernere del af det "gamle" arboret. I baggrunden skimtes Westonbirt House, hvis ejer Robert Holford i 1800-tallet lagde fundamentet for det, der nu er Westonbirt arboretet. Westonbirt House, der nu rummer en fornem privatskole, er også omgivet af en mindre park, hvor der står en del interessante træer, men adgang hertil kræver en særlig tilladelse. Foto: Sven Bronckaers.

denne gang som et punkt på en tur til Cotswolds-området, en tur arrangeret af Harriet Tupper for International Dendrology Society, IDS. Denne gang havde vi det herligste sensommervejr, tørt og faktisk temmelig varmt.

I 2017 var vores omviser Dan Crowley (fig. 1), som dengang fungerede som dendrolog i Westonbirt arboretet. På IDS-turen i 2022 havde vi fornøjelsen af at møde ham igen, selv om han i mellemtiden havde fået et andet job.

Som i 2017 koncentrerede besøget sig om det "gamle" arboret, men vi nåede denne gang gennem det meste af området, også ned til de flotte vistaer (fig. 2). Men det var selvfølgelig helt umuligt at stoppe op ved mere end en ganske forsvindende brøkdel af de mange tusind arter.

Det lader egentlig ikke til, at de enkelte arter i arboretet er plantet efter nogen

Fig. 3. *Acer micranthum*, hvor der er stor interesse for at komme til at læse på skiltet, hvilken smuk art, der er tale om. Foto: Peter Hoffmann, indføjet detalje: Sven Bronckaers.

gennemgående plan (fx taksonomisk eller geografisk), som vi fx kender det fra Arboretet i Hørsholm. Mon ikke man snarere har taget de enkelte arters behov (fx jordtype, fugt, læ, lys/skygge) i betragtning ved valget af placering, eller man tilstræber at få et samlet smukt æstetisk udtryk af arboretet. Og så kan man jo nok heller ikke afvise, at man anvender princippet om at plante, hvor der nu tilfældigvis er en ledig plads, vist det samme princip som mange af os også er nødt til at benytte i vores egne haver!

Da DDF var på besøg i 2017 blev vi næsten lige inden for indgangen præsenteret for en – i hvert fald i kultur – ekstrem sjældenhed, nemlig *Rhoiptelea chiliantha*, som kommer fra det sydlige Kina og nordlige Vietnam, og som tilhører Juglandaceae (valnødfamilien). Dette dengang ca. 3 – 4 m høje træ blev fremvist med stor stolthed. Desværre viste det sig ikke at være tilstrækkeligt hårdført, og det er siden gået ud.

Fig. 4. Blade af *Pterostyrax psilophyllus* var. *psilophyllus* (øverst) og *Pterostyrax psilophyllus* var. *leveillei* (nederst). Fra forfatterens have. Foto: Peter Hoffmann.

Dan Crowley har, som vi nok også husker fra besøget i 2017, en særlig interesse for/kærlighed til *Acer* (løn), så det er naturligt her at nævne den overordentligt smukke *Acer micranthum* fyldt med frugter på de overhængende grene (fig. 3).

Det er en art fra Japan, som trods sit lidt sarte udtryk, er helt hårdfør her i landet. Den har en overvældende blomstring og efterfølgende frugtsætning, og det fine løv har – som slægten jo generelt er kendt for – smukke efterårsfarver. Hvis man ellers kan opstøve arten, er den bestemt anbefalelsesværdig til plantning i haven!

Jeg ved ikke, om Dan Crowley på forhånd havde en liste over deltagerne i IDS-turen, men ved ankomsten henvendte han sig straks til mig og nævnte, at han undervejs ville vise os den gave, som Dansk Dendrologisk Forening i 2017 forærede Westonbirt arboretet. Vi købte nemlig dengang en lidt særlig plante hos Pan Global Plants (hvor vi trods en få dage forinden skriftligt bekræftet aftale kom til at vente på ejeren Nick Macer i en times tid), det var en helt særlig type af epauletræet, nemlig *Pterostyrax psilophyllus* var. *leveillei*.

Denne variant adskiller sig fra arten ved at bladene løber ud i tre spidse lobes (*fishtail leaves*, fig. 4). Om den af den grund kan betragtes som en egentlig variant eller blot som en lokal manifestation fra det område, den kommer fra (provinzen Guizhou i det sydvestlige Kina), er der vist ikke helt enighed om blandt taksonomer. Men vi var dengang heldige: Westonbirt arboretet havde ikke denne form i forvejen, og den er nu plantet på en fremtrædende plads og har udviklet sig godt (fig. 5).

EFTERSKRIFT

Sven Bronckaers, en ung belgisk hortonom, der er tilknyttet Bokrijk arboretet (som DDF besøgte på Belgiensturen i

2011) deltog i IDS-turen til Cotswolds. Jeg takker ham hermed for, at han så venligt har stillet billeder til rådighed for denne artikel.

Han medvirker i øvrigt også ved ny-skrivningen af monografier i www.trees-andshrubsonline.org, som er en internet-

portal, der drives af IDS. Enhver kan frit og gratis gå ind i portalen og læse meget mere om arterne omtalt i denne artikel – og naturligvis også om alle mulige andre arter af træer og buske fra de tempererede egne.

Fig. 5. *Pterostyrax psilophyllus* var. *leveillei* står smukt i Westonbirt arboretet nu fem år efter overrækkelsen fra DDF. Foto: Peter Hoffmann.